

ZDRAVOTNÝ STAV LESOV V ROKU 2023 V TRNAVSKOM KRAJI

Slavomír Rell

Rell, S.: Forest health in Trnava region in 2023. APOL, 2024, vol. 5, no. 2, p. 257–260.

Abstract: The total felling in 2023 in Trnava region reached the volume of 220.6 thousand m³, of which sanitary felling was 78.5 thousand m³ of wood mass. It was mostly in the district of Senica (34 thousand m³). Of the abiotic factors, drought and sunburn had the highest share (35.1 thousand m³). The mass infested with pathogenic fungi slightly increased in comparison to previous year. In 2024, the situation is expected to deteriorate after a prolonged drought with higher temperatures.

Key words: sanitary felling; harmful agents; bark beetles; windthrow; pathogenic fungi

V roku 2023 celková ťažba v Trnavskom kraji dosiahla 220,6 tis. m³ drevnej hmoty. Z toho náhodná vykonaná ťažba predstavovala 78,5 tis. m³, čo predstavuje 35,6 % celkovej ťažby. Z náhodnej vykonanej ťažby tvorili ihličnany 41 %, čo je 32,2 tis. m³ a listnaté 59 %, čo predstavuje 46,3 tis. m³ (tab. 1, obr. 2). Výška náhodnej ťažby má v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi mierne stúpajúci charakter (62,5 tis. m³ v roku 2022; 53,9 tis. m³ v 2021).

Najviac náhodných ťažieb bolo evidovaných v okresoch Senica (34 tis. m³), Trnava (14,3 tis. m³) a Skalica (12,8 tis. m³) (tab. 1).

Prevažujúci podiel na náhodných ťažbách mali v roku 2023 abiotické činitele (60,2 tis. m³). Na poškodení sa najvýraznejšie podieľali sucho a úpal, v dôsledku ktorých odumrelo 35,1 tis. m³ drevnej hmoty, čo je približne rovnako ako v predošlom roku (33,6 tis. m³). Ďalej to bol vietor, ktorý poškodil 24,6 tis. m³, čo proti roku 2022 to predstavuje 2,5-násobný nárast (9,5 tis. m³). Abiotické činitele poškodili listnatú hmotu v objeme 38,7 tis. m³ a ihličnatú o objeme 21,5 tis. m³ (tab. 2, obr. 2).

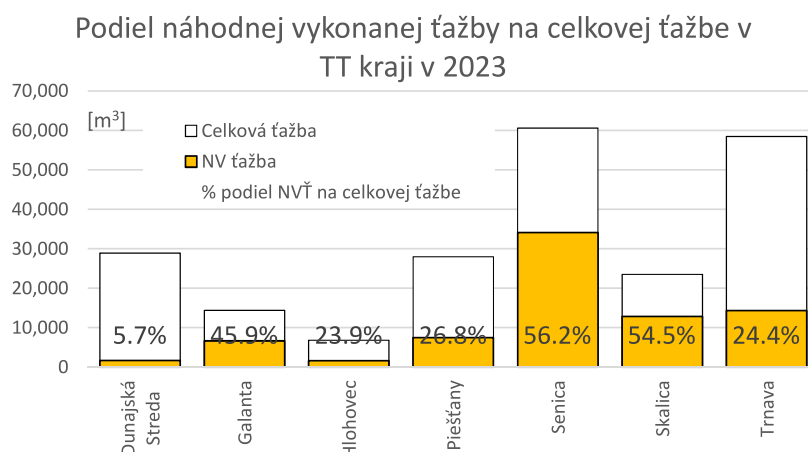
Biotické činitele sa na objeme náhodnej ťažby podieľali na úrovni 18 tis. m³. Na ihličnatých drevinách prevládal podkôrný a drevokazný hmyz v objeme 10,9 tis. m³, čo predstavuje nárast oproti predchádzajúcemu roku (14,6 tis. m³) a na listnatých drevinách to boli hubové patogény v objeme 5,49 tis. m³ drevnej hmoty, v roku 2022 to bolo 4,4 tis. m³ (tab. 2, obr. 2).

Objem drevnej hmoty poškodenej antropogénnymi činiteľmi predstavoval 303 m³. V roku 2022 to bolo 79 m³ a v roku 2021 16 m³. Všetko poškodenie antropogénnymi činiteľmi pripadá krádežiam drevnej hmoty (tab. 2).

Tabuľka 1. Objem náhodnej a celkovej ťažby v roku 2023 podľa okresov Trnavského kraja.

Table 1. Volume of incidental and total felling in 2023 by districts of Trnava region.

Okresy	NV – náhodná vykonaná [m ³]			Podiel náhodnej vykonanej na celkovej ťažbe	Celková ťažba [m ³]		
	Ihličnaté dreviny	Listnaté dreviny	Spolu		Ihličnaté dreviny	Listnaté dreviny	Spolu
Dunajská Streda	1	1 650	1 651	5,7 %	40	28 874	28 914
Galanta	0	6 613	6 613	45,9 %	221	14 178	14 399
Hlohovec	91	1 542	1 633	23,9 %	423	6 397	6 820
Piešťany	1 036	6 441	7 477	26,8 %	1 384	26 566	27 950
Senica	27 081	6 986	34 067	56,2 %	39 734	20 839	60 573
Skalica	3 663	9 151	12 814	54,5 %	5 650	17 880	23 530
Trnava	344	13 933	14 277	24,4 %	2 097	56 331	58 428
Spolu	32 216	46 316	78 532	35,6 %	49 549	171 065	220 614

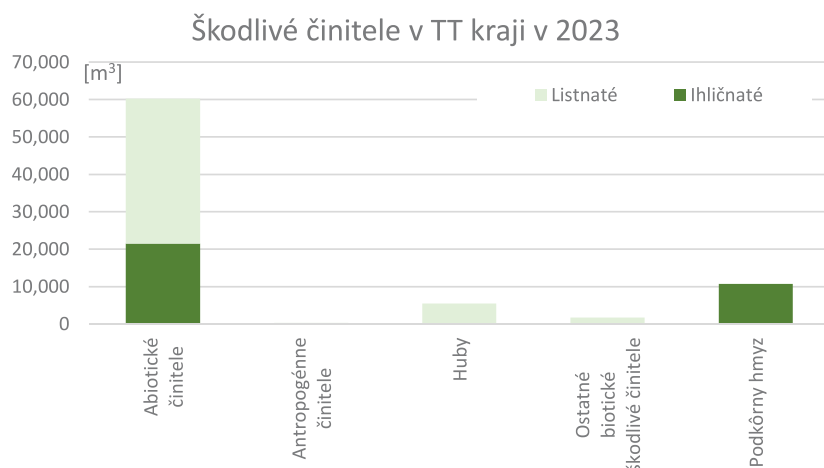
Obrázok 1. Podiel náhodnej vykonanej ťažby na celkovej ťažbe v Trnavskom kraji podľa okresov v roku 2023.
Figure 1. Sanitary felling share in total felling volume in 2023 by districts of the Trnava region.

Tabuľka 2. Výskyt škodlivých činiteľov v lesoch Trnavského kraja v roku 2023.
Table 2. The volume of sanitary felling in Trnava region by the group of pest agents in 2023.

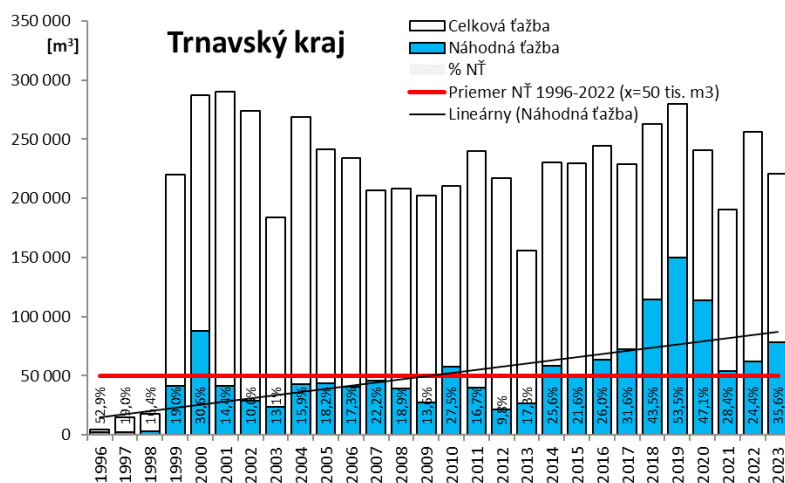
Činitele	Dreviny [m ³]		
	Ihličnaté	Listnaté	Spolu
Abiotické škodlivé činitele	21 526	38 668	60 194
Abiotické činitele	21 526	38 668	60 194
Iné abiotické	0	401	401
Sucho a úpal	16 789	18 352	35 141
Vietor	4 737	19 915	24 652
Antropogénne škodlivé činitele	15	288	303
Antropogénne činitele	15	288	303
Iné antropogénne	0	3	3
Odcudzenie dreva	15	285	300
Biotické škodlivé činitele	10 675	7 360	18 035
Huby	4	5 439	5 443
Iné huby	4	5 433	5 437
Tracheomykózy	0	6	6
Ostatné biotické škodlivé činitele	0	1 734	1 734
Iné biotické	0	1 528	1 528
Obhryz a lúpanie zverou	0	206	206
Podkôrny hmyz	10 671	187	10 858
Iný podkôrny hmyz	793	68	861
Lykožrút smrekový	193	0	193
Podkôrník dubový	0	119	119
Podkôrníkové na borovici	9 685	0	9 685
Spolu	32 216	46 316	78 532

Prognóza vývoja zdravotného stavu lesov v Trnavskom kraji

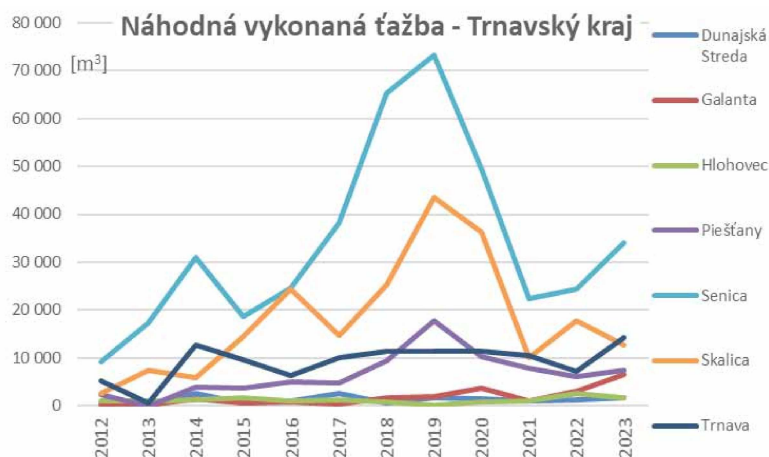
V Trnavskom kraji môžeme posledné 3 roky pozorovať pokles v objeme náhodných ťažieb (obr. 4), avšak už niekoľko rokov pretrvávajú hynutie najmä borovicových porastov v oblasti Záhoria. Pozornosť preto treba venovať výskytu prejavom chradnutia borovíc, výskytu podkôrneho hmyzu a hubových patogénov. Nepriaznivý vplyv sa môže prejavovať najmä po vlhkej a chladnej jari, ktorú vystriedalo suché leto s vyššími teplotami, kedy sú dreviny stresované a ľahšie napádané hubami a hmyzom. V porastoch je dôležité dôsledne dodržiavať porastovú hygienu.

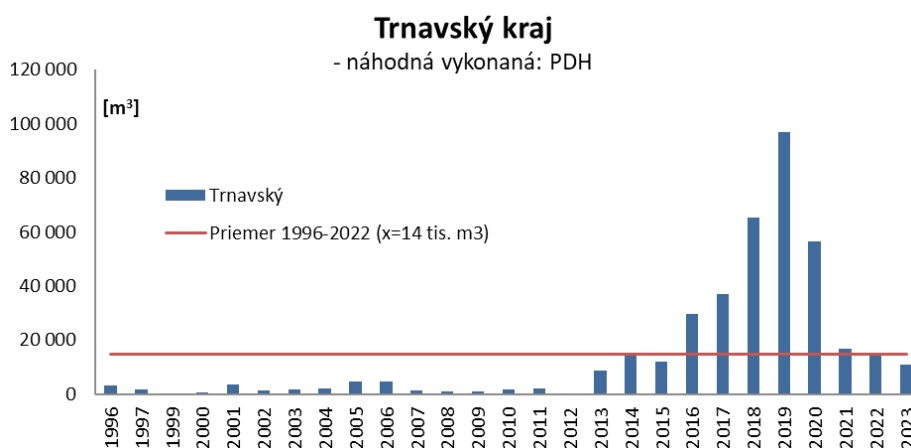
Obrázok 2. Podiel jednotlivých skupín škodlivých činiteľov na náhodnej vykonanej ťažbe v Trnavskom kraji v roku 2023.
Figure 2. The volume of sanitary felling in Trnava region by the group of pest agents in 2023.

Obrázok 3. Vývoj podielu náhodnej vykonanej ťažby na celkovej ťažbe v Trnavskom kraji.
Figure 3. Development of sanitary felling share in total felling volume in the Trnava region.

Obrázok 4. Vývoj náhodnej vykonanej ťažby podľa okresov v Trnavskom kraji.
Figure 4. Development of sanitary felling in districts of the Trnava region.

Obrázok 5. Vývoj vykonanej náhodnej ťažby spôsobenej podkôrným a drevokazným hmyzom v Trnavskom kraji.
Figure 5. Development of sanitary felling caused by bark beetles and wood-boring insects in the Trnava region.

Podakovanie

Tento článok vznikol vďaka podpore výskumným projektom Agentúrou na podporu výskumu a vývoja na základe zmluvy č. APVV-19-0116, APVV-19-0119, ďalej APVV-21-0131 „Vývoj a testovanie biologicko-mechanických spôsobov ochrany ihličnatých sadeníc pred hmyzími škodcami v lesoch poškodených veľkoplošnými kalamitami“, APVV-22-0545 „Nový škodca v bučinách na Slovensku: Výskum metód ochrany lesa proti lykožrútovi bukove-mu (*Taphrorychus bicolor*)“, APVV-22-0399 „Testovanie nosiča biologicky aktívneho organizmu proti hmyzím škodcom z rodu *Chrysobothris*“, APVV-23-0156 Výskum populácie a možnosti ovládania invázneho druhu sietnička dubová (*Corythucha arcuata*) v dubových ekosystémoch Slovenska, „Progresívne metódy ochrany lesa v meniacich sa ekologických podmienkach (PROMOLES)“, projekt financovaný z rozpočtovej kapitoly MPRV SR (prvok 08V0301). Tento článok vznikol aj vďaka spolufinancovaniu Európskej komisie v rámci projektu LignoSilva [Grant Agreement #101059552] v rámci akcie Horizon Europe Teaming for Excellence.

ADRESA

Ing. Slavomír Rell, PhD.
Národné lesnícke centrum – Lesnícky výskumný ústav Zvolen
Lesnícka ochranná služba
Lesnícka 11
SK–969 01 Banská Štiavnica
e-mail: slavomir.rell@nlcsk.org